

Aluehallitus 25.11.2024 § 188

§ 188

Lausunnon antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle aluevalituksesta koskien aluehallituksen päätöstä 26.8.2024 § 125 oikaisuvaatimuksen käsittelystä koskien liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjeen käyttöönottoa 1.9.2024 alkaen.

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Hokkanen Timo

Koivula Henrik

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteenä olevan lausunnon aluevalituksesta koskien aluehallituksen päätöstä 26.8.2024 § 125 oikaisuvaatimuksen käsittelystä koskien liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjeen käyttöönottoa 1.9.2024 alkaen.

Käsittely

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitus on 10.6.2024 § 90 tekemällään päätöksellä päättänyt aluehallituksen päätöksen 27.5.2024 § 66 jatkotoimenpiteistä koskien otto-oikeuden käyttämistä hyvinvointialuejohtajan päätökseen 15.5.2024 § 36 liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjeen käyttöönotosta 1.9.2024 alkaen.

Valittaja on tehnyt asiaa koskevasta päätöksestä 30.6.2024 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle oikaisuvaatimuksen, jonka Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitus on 26.8.2024 § 125 antamallaan päätöksellä hylännyt yksimielisesti.

Edellä mainitusta päätöksestä on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen. Valittaja on hyvinvointialueen arvion mukaan vaatinut, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallituksen päätöksen kokonaisuudessaan, sillä päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelta lausuntoa valituksen johdosta. Lausunnon antamisen määräaika on viimeistään 29.11.2024.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on lausunnossaan esittämiensä seikkojen perusteella pyytänyt kunnioittavasti, että Helsingin hallinto-oikeus toteaa valituksen perusteettomaksi ja hylkää valituksen kokonaisuudessaan.

Päätöksen liitteet sisältävät henkilötietoja, minkä johdosta niitä ei julkaista hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Toimivalta

Aluehallituksen tehtävänä on hyvinvointialuelain 43 §:n 3 kohdan mukaan valvoa hyvinvointialueen etuja ellei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa hyvinvointialuetta ja käyttää sen puhevaltaa. Edellä mainitun perusteella aluehallitus on toimivaltainen antamaan lausunnon aiheesta.

Liitteet

- 1 Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle koskien valitusta liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjeesta
- 2 Lausunnon liite 1. Espoo VPL ja SHL kuljetuspalvelun asiakasohje
- 3 Lausunnon liite 2. Kauniainen ja Kirkkonummi VPL ja SHL kuljetuspalvelun asiakasohje
- 4 Lausunnon liite 3. Hanko VPL ja SHL kuljetuspalvelun asiakasohje
- 5 Lausunnon liite 4. Lohja, Vihti, Siuntio, Karkkila, Raasepori, Inkoo VPL ja SHL kuljetuspalvelun asiakasohje

Oheismateriaali

- Hyvinvointialueen jäsenen oikaisuvaatimus koskien aluehallituksen 10.6.2024 § 90 päätöstä liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjeen käyttöönotosta 1.9.2024 alkaen EI JULKINEN
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö
- Asianosaisen aluevalitus koskien aluehallituksen päätöstä 26.8.2024 § 125 Oikaisuvaatimuksen käsittely koskien aluehallituksen 10.6.2024 § 90 päätöstä liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjeen käyttöönotosta 1.9.2024 alkaen EI JULKINEN
- Asianosaisen aluevalituksen liite 1 - Ote pöytäkirjasta, Aluehallitus § 125 26.8.2024 EI JULKINEN
- Asianosaisen aluevalituksen liite 2 - Oikaisuvaatimus - Liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjeen käyttöönotto 1.9.2024 alkaen EI JULKINEN
- Asianosaisen aluevalituksen liite 3 - Tietoja aluehallituksen päätöksestä ja kuljetuspalveluista 3.9.2024
- Asianosaisen aluevalituksen liite 4 - Liikkumista tukevat palvelut toimintaohje 10.6.2024 voimaan 1.9.2024
- Asianosaisen aluevalituksen liite 5 - Uusi kuljetuspalvelun asiakasohje 11.7.2024
- Asianosaisen aluevalituksen liite 6 - Asiaosainen esitys kuljetuspalveluohjeeksi: 2024 Vammaispalvelun asiakkaiden toimintaohje Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella
- Asianosaisen aluevalituksen liite 7 - Espoon kaupungin kuljetuspalveluohjeet vuodelta 2008

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Aluehallitus 26.08.2024 § 125

§ 125

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen seuraavin perustein:

Hyvinvointialue ei ole liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjeen valmistelussa laiminlyönyt lakisäätteistä velvollisuuttaan kuulla vammaisneuvostoa asian valmistelussa. Päätös noudattaa kansallista lainsäädäntöä ja YK:n yleissopimusta vammaisten henkilöiden oikeuksista.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia seikkoja, joiden perusteella oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa päätöstä olisi syytä muuttaa tai kumota. Päätös on syntynyt oikeassa järjestyksessä, päätöksentekijä ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutoinkaan lainvastainen.

Käsittely

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksen tekijä on tehnyt hyvinvointialuelain (611/2021) mukaisen oikaisuvaatimuksen koskien aluehallituksen 10.6.2024 § 90 päätöstä aluehallituksen päätöksen 27.5.2024 § 66 jatkotoimenpiteistä koskien otto-oikeuden käyttämistä hyvinvointialuejohtajan päätökseen 15.5.2024 § 36 liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjeen käyttöönotosta 1.9.2024 alkaen.

Hyvinvointialuelain 139 §:n 1 momentin mukaan aluehallituksen alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön saa vaatia siihen oikaisua. Oikaisuvaatimus tehdään 2 momentin mukaan aluehallituksen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle.

Oikaisuvaatimuksen saa lain hyvinvointialueesta 142 §:n 1 momentin mukaan tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen.

Oikaisuvaatimus on tehtävä hyvinvointialuelain 143 §:n mukaan 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on saapunut 30.6.2024 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kirjaamoon. Oikaisuvaatimuksen tekijä on täydentänyt oikaisuaan 24.7.2024. Täydennys on saapunut päätöksen muutoksenhaun määräajan jälkeen ja jätetään tutkimatta.

Alkuperäinen oikaisuvaatimus on saapunut säädetyssä määräajassa. Oikaisuvaatimuksen tekijä on hyvinvointialueen jäsen.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt vaatimukset ja perusteet

██████ (oikaisuvaatimuksen tekijä) vetoaa oikaisuvaatimuksessaan siihen, että päätöksen valmistelussa vammaisia tai vammaisjärjestöjä ole kuultu riittävällä tavalla. Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, että päätös rikkoo yleissopimuksen vammaisten henkilöiden oikeuksista 4.3 artiklaa, jonka mukaan kaikissa vammaisia koskevissa lainvalmisteluissa ja politiikan tekemisessä tulee osallistaa vammaisia henkilöitä ja heitä edustavia vammaisjärjestöjä.

Oikaisuvaatimuksen tekijä kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että vammaisia koskevissa asioissa pitäisi aina tehdä vammaisvaikutusten arviointi ja siihen, että toimintaohje on julkaistu päätöksen muutoksenhakuajankautena.

Oikaisuvaatimuksen tekijä esittää oikaisuun seikkoja kuljetuspalvelusta ja toimintaohjeesta, joiden hän katsoo laiminlyöneen asiakkaiden huomioimisen asian valmistelussa.

Oikaisuvaatimuksen tekijän on tulkittu vaativan oikaisulla, että toimintaohjeen käyttöönoton valmistelu keskeytetään ja käynnistetään uusi valmistelu Vantaa-Keravan hyvinvointialueella käytössä olevan (kuljetuspalvelun) mallin käyttöönottoa varten.

Hyvinvointialueen kanta oikaisuvaatimukseen

Hyvinvointialueesta annetun lain (2021/611) 32 §:n mukaan hyvinvointialueelle on asetettava vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi hyvinvointialueen vammaisneuvosto. Vaikuttamistoimielimelle (vammaisneuvosto) tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta, ja vaikuttamistoimielin tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella.

Vammaisneuvostoa on kuultu osana valmistelua (vammaisneuvoston lausunnot 10.1.2024 § 4 ja 10.4.2024 § 30) ja se on ollut tiiviisti mukana toimintaohjeen valmistelussa vanhusneuvoston ohella. Vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston keskuudestaan valitsevat edustajat ovat olleet mukana työryhmässä, joka valmisteli toimintaohjetta.

Toimintaohjeen valmistelussa on huomioitu hyvinvointialueen kuljetuspalveluiden hankintakokonaisuus. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue noudattaa kokonaisuuden kilpailutuksessa tarkasti hankintalakia ja aluehallituksen 13.11.2023 § 83 hyväksymiä henkilökuljetusten hankinnan strategisia periaatteita. Kilpailutuksen valmisteluun osallistuu seurantaryhmä, jossa on vanhus- ja vammaisneuvostojen edustajat sekä erillinen vammaisneuvoston työryhmä. Tämän lisäksi liikkumista tukevien palvelujen kilpailutuksen valmistelussa on osallistettu laajalti alueen asukkaita ja muita sidosryhmiä muun muassa järjestämällä asiakaskysely, seitsemän (7) asiakastilaisuutta, kuusi (6) tapaamista vanhus- ja vammaisjärjestöjen kanssa sekä kaksi (2) avointa tilaisuutta alueen yrittäjille.

Hyvinvointialueen päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin prosessi ei ole ollut valmis kuljetuspalvelujen toimintaohjetta valmistellessa. Prosessi valmistuu arviolta loppuvuodesta 2024, jonka jälkeen ennakoarviointia käytetään vaiheittain toimielinten ja viranhaltijoiden

päätöksenteossa. Vammaisvaikutusten arviointi tulee käyttöön osana päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin prosessia. Toimintaohjeen valmistelussa on tästä huolimatta huomioitu vahvasti palvelujen käytettävyyden toimintakyvyn rajoitteista huolimatta.

Vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelujen järjestämistapaa koskevia korkeimman hallinto-oikeuden päätöksiä on useita (KHO 14.2.2020/641, KHO 16.7.2019 T 3406, KHO 7.6.2019 T 2724, KHO 9.7.2018 T 3365, KHO 2018:64 Vuosikirjaratkaisu, KHO 2017:95 Vuosikirjaratkaisu, KHO 6.5.2014 T 1500, KHO 21.3.2014 T 879). Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuissa on todettu, että kunnalla (sittemmin hyvinvointialueella) on lähtökohtaisesti oikeus päättää, miten kuljetuspalvelu järjestetään ja muuttaa kuljetuspalvelujen järjestämistapaa. Toimintaohjeessa on huomioitu, että mikäli henkilö ei voi vammansa vuoksi tai muusta perustellusta syystä käyttää hyvinvointialueen päättämällä tavalla järjestettyä kuljetuspalvelua, on hyvinvointialueen järjestettävä kuljetuspalvelu henkilön yksilöllisten tarpeiden edellyttämällä tavalla. Mikäli hyvinvointialueen käyttämä palvelujen järjestämistapa estää vaikeavammaista henkilöä tosiasiallisesti käyttämästä hänelle myönnettyä kuljetuspalvelua, on palvelun järjestäjän järjestettävä kuljetuspalvelu tavanomaisesta poikkeavalla tavalla yksilön tarpeiden huomioiden.

Hyvinvointialuelain 148 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai viranhaltija taikka valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon. Kuljetuspalvelujen toimintaohjeen täytäntöönpanoon 1.9.2024 alkaen ei liity sellaisia oikeusvaikutuksia, joiden johdosta muutoksenhaku päätökseen kävisi hyödyttömäksi.

Lopuksi

Hyvinvointialue ei ole liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjeen valmistelussa laiminlyönyt lakisäätteistä velvollisuuttaan kuulla vammaisneuvostoa asian valmistelussa. Vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto ovat osallistuneet asiakirjan valmisteluun.

Hyvinvointialueella on oikeus päättää, miten kuljetuspalvelu järjestetään ja muuttaa kuljetuspalvelujen järjestämistapaa. Liikkumista tukevien palvelujen toimintaohjeen lopullisesta sisällöstä on päättänyt toimivaltainen viranhaltija (hyvinvointialuejohtaja) ja toimielin (aluehallitus). Päätös noudattaa kansallista lainsäädäntöä ja YK:n yleissopimusta vammaisten henkilöiden oikeuksista.

Toimintaohjeessa on huomioitu, että mikäli henkilö ei voi vammansa vuoksi tai muusta perustellusta syystä käyttää hyvinvointialueen päättämällä tavalla järjestettyä kuljetuspalvelua, on hyvinvointialueen järjestettävä kuljetuspalvelu henkilön yksilöllisten tarpeiden edellyttämällä tavalla.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia seikkoja, joiden perusteella oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa päätöstä olisi syytä muuttaa tai kumota. Päätös on syntynyt oikeassa järjestyksessä, päätöksentekijä ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutoinkaan lainvastainen.

Täytäntöönpano

Päätöshistoria